

"Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından ortaklaşa finanse edilmektedir."

Ocak 2013 • Sayı 33

ISSN 1306-5297

STGM bülteni Siviliz iki ayda bir yayınlanmaktadır.

Siviliz

Erişilebilir katılım

Tarihin eski dönemlerinde toplum dışına itilen, ayrımcı muamelelerle karşılaşan engelliler yakın dönemde de Nazi Almanyası'nda imha edilmesi gerekenler listesine alınmış ve herkesin insanlık adına utandığı bir kıyım gerçekleşmişti. II. Dünya Savaşı'ndan sonra ortaya çıkan Birleşmiş Milletler, dünyada kalıcı bir barış sağlamak için çalışırken diğer yandan da pek çok hakkın evrensel anlamda kabul görmesini ve sözleşmelerle devletlerin bu hakları güvence altına almasını sağladı. Türkiye'nin de imzaladığı Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi, engelli hakları alanındaki temel çerçeveyi çizirken tüm imzacı ülkeleri de sözleşme gerekliliklerini yerine getirmeye mecbur bırakıyor. Engelli bireyler de örgütleniyor, özellikle sivil toplum örgütleri aracılığıyla haklarını talep ediyorlar.

Günümüz demokrasilerinin vazgeçilmezlerinin başında yurttaşların eşitliği ve toplumsal hayata katılımının sağlanması geliyor. Katılımcı bir demokrasiden söz ederken de, karar alma mekanizmalarında yurttaşların temsiline yer verme, onların da dahil olduğu bir süreç kurmak gerekiyor. Sivil toplum örgütleri, yetenekleri, potansiyelleri ve tabanda örgütlenerek ortaya çıkardıkları farklı öneri ve talepleriyle karar alma mekanizmalarının çoğulcu ve sivil olmasını sağlıyorlar. Engelli hakları alanında da yaşamın her alanında eşitlik, toplumsal hayata katılım yanında karar alma mekanizmalarında sivil toplum örgütlerinin yer alması temel mücadele eksenlerini oluşturuyor.

Kamu tarafında kısmi iyi örneklerle rağmen, hem yerel, hem de merkezi anlamda bu konuda adım atılmaya başlandığını, ancak atılan adımların yetersiz olduğunu dile getiriyor engelli hakları savunucuları. 2005'te yürürlüğe giren yedi yıl içinde birçok yasada engellilerle ilgili düzenlemeler içeren 5378 sayılı yasanın uygulamaya geçiş tarihi 7 Temmuz 2012'de üç yıl daha uzatıldı.

Yasa kapsamında tüm yol, kaldırım, yaya geçidi, açık ve yeşil alan, spor, sosyal ve kültürel alt yapı alanları ile gerçek ve tüzel kişilere ait umuma açık hizmet veren her türlü yapının; özel ve kamu toplu taşıma araçlarının engellilere göre düzenlenmesi gerekiyordu.

Yedi yılda yasayla ilgili gerekliliklerin yerine getirilmemesi üzerine Adalet ve Kalkınma Partisi Eski İstanbul Milletvekili Lokman Ayva'nın "Altında imzaman olduğu ve yerine getirilemeyen yasa adına büyük bir üzüntü duyuyorum. Bu bir

insan hakları ihlali sorunudur" demesi engelli haklarının parti siyasetlerinin ötesinde düşünülmesi gerektiğini gösteriyor. İşin sivil toplum tarafında ise engelli örgütlerinin üç yıllık bir erteleme karşısında bir araya gelerek erişilebilirlik sorununun çözülmesini acilen talep ettiklerini belirtmemiz gerekiyor. Şimdi örgütler bir yandan süreci izlerken diğer yandan da savunuculuk faaliyetlerini sürdürüyorlar.

Engellilik konusuna yalnızca hayırseverlik noktasından bakılmaması gerektiği de sivil toplumun sıklıkla dile getirdiği konulardan bir tanesi. Toplumun karşılıklı yardımlaşma ve dayanışma ilişkilerinin ötesinde engelliliğin eşitlik zemininde ele alınması ve herkes için geçerli hakların verilmesi gerektiğini dile getiriyor örgütler. Buna eğitimden istihdama kadar pek çok

başlık giriyor. Bu sayede toplumsal anlamda da bir dönüşel dönüşümün başlaması mümkün görünüyor. Teknolojinin ulaştığı noktanın da bu hakların verilmesini kolaylaştırdığını söylemeden geçmeyelim. Özellikle bilişim alanındaki gelişimler engelli bireylerin birbirleri ile olan iletişimini, dolayısıyla örgütlenmelerini kolaylaştırdı. Bunun yanında teknolojik gelişmelerle yakın zamana kadar çözümü zor görünen erişilebilirliğe dair sorunlara çözümler üretmek mümkün oluyor. Bu yüzden artık hiçbir mazeret öne sürmeden, sivil toplumun da içinde olacağı mekanizmaları kurmak ve temel haklar anlamında her türlü demokratik talebi karşılamak gerekiyor. STGM olarak bu kapsamda hem kamuyla, hem de sivil toplumla yakından çalışmayı, desteklerimizi sürdürmeyi amaçlıyoruz.

Bu yayının içeriğinden yalnızca STGM sorumlu olup, hiçbir şekilde Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtır olarak algılanmamalıdır.

Sivil Toplum
Geliştirme Merkezi
Derneği

STGM'den

Gönüllü Eğitimlerini Tamamladık

2012 yılında başlattığımız ilk Gönüllülük Programı kapsamında Ankara'daki merkez ofisimizin yanı sıra Adana, Denizli, Eskişehir ve İzmir Yerel Destek Merkezleri'nde iki günlük gönüllü eğitimlerini tamamladık. Gönüllülük, sivil toplum, örgütlenme, katılım, ayrımcılık ve toplumsal cinsiyet konularını içeren eğitimler sırasında hem STGM'nin çalışma alanları ve çalışma ilkeleri üzerine konuştuk, hem de birlikte çalışma planlarımızı oluşturduk. Gönüllüler, STGM ofislerinde, sahada, üniversitelerde, sosyal mecralarda çalışmaya başladılar bile.

STGM Eğitim ve Desteklerine Başvurun!

STGM'nin hak temelli STÖ'lerin kapasitelerini güçlendirmek ve çalışmalarına destek olmak üzere açtığı Küçük Kampanya Destekleri, İhtiyaç Temelli Eğitimler ve Yerinde Kurumsal Destek programlarına başvurular devam ediyor.

İnternet sitemizdeki Bilgi Yönetim Sistemi aracılığıyla başvuru yapabileceğiniz programlar hakkında ayrıntılı bilgiyi de www.stgm.org.tr adresinde bulabilirsiniz.

Ev Eksenli Çalışan Kadınlar Atölyesi

Mengen'deki ev eksenli çalışan kadınların örgütlenmesini teşvik etmek ve kadın hakları alanında farkındalık yaratmak için Kasım ayında, Gül Erdost ve Nazik Işık'ın kolaylaştırıcılığında gerçekleşen atölyeye STGM destek verdi. Mengen Ev Eksenli Çalışan Kadınlar ile Mengen Fakülte Yaptırma, Yaşatma, Eğitim, Kültür ve Turizm Derneği üyelerinin katıldığı atölye örgütlenmeye odaklandı. Ev eksenli çalışan kadınların örgütlenmesi, örgütlenmenin önündeki engeller ile sosyal ve ekonomik haklar üzerinde çalışıldı. Mengen'de ilk kez gerçekleştirilen atölyenin sonuçlarını izliyoruz.

Engelli Gençler İçin Örgütlenme ve Hak Savunuculuğu Eğitimi

21 - 22 Aralık tarihlerinde, Kastamonu Rotary Klubü'nün düzenlediği "Engelli Bireylere Yönelik 74. Rotary Geleceğin Liderlerini Arıyor Semineri" kapsamında gerçekleştirilen "Engelli Gençler İçin Örgütlenme ve Hak Savunuculuğu Eğitimi" destekledik. Murat Çekiç ve Özlem Kara'nın eğitmenliğinde 18 - 24 yaşları arasındaki katılımcı aktivistler örgütlenme, ayrımcılıkla mücadele, savunuculuk ve gençlik katılımı konusunda çalışma imkanı buldu.

Sivil Toplum Yeni Anayasada Denge ve Denetleme Talep Ediyor

Çeşitli çalışma alanlarından ve siyasi görüşlerden, aralarında STGM'nin de olduğu 80 sivil toplum örgütünün oluşturduğu Denge ve Denetleme Ağı oluşumu kamuoyuna duyuruldu.

10 milyondan fazla seçmene ulaşma kapasitesi olduğunu belirten ve TBMM Anayasa Uzlaşma Komisyonu'na seslenen

Denge ve Denetleme Ağı "Toplumsal adaletin sağlandığı, yönetimin hesap verdiği, hak ve özgürlüklerin garanti altına alındığı çoğulcu bir Türkiye istiyoruz. Komisyonu, güçlü bir denge ve denetleme sistemi ile evrensel hak ve özgürlüklerin

anayasada garanti altına alınması için kararlı davranmaya davet ediyoruz." dedi.

Farklılıkların özgürce yaşanılabilirdiği, hakların güvence altına alındığı, adaletin eşit dağıtıldığından emin olunan, yönetimin topluma hesap verdiği bir Türkiye için yeni anayasada denge ve denetleme mekanizması, ilke ve standartlarının olmazsa olmaz olduğuna vurgu yapan sivil Ağ, TBMM Anayasa Uzlaşma Komisyonu'na sivil toplumun taleplerini iletti.

27 Aralık'ta İstanbul'da düzenlenen basın toplantısına katılan örgütler, işlevsel bir kuvvetler ayrılığı ve güçlü bir denge ve denetleme sistemi için kamuoyu oluşturma çalışmalarını "Bir Arada" gerçekleştirecek, siyasi partiler üzerinde baskı oluşturacaklar. Ayrıntılı bilgiye anayasaicinuzlasalim.com adresinden ulaşabilirsiniz. (Murat Köylü, Kaos GL Derneği)

Engellilerin Katılımı

Siviliz'in bu sayısını "Engellilerin Katılımı" konusuna ayırdık. Bu kapsamda Diyarbakır Yerel Gündem 21 Kent Konseyi Engelli Meclisi Üyesi Ramazan Serim, Türkiye Engelsiz Bilişim Platformu Koordinatörü Mustafa Özhan Kalaç, Adana Büyükşehir Belediyesi (ABB) Kent Konseyi Engelli Meclisinden (KKEM) Ali Duran KARAKAYA ile İsmail Güneş, Türkiye Sakatlar Derneği Eskişehir Şubesi Başkan Vekili Halil Yücel ve Denizli İşitme Engelliler Derneği'nin sözcüsü Kudret Çelebioğlu'nu konuk ediyoruz.

Engelli olarak ihtiyaçlarımızı Ankara bilmez, bilemez

YG21 Kent Konseyi Engelli Meclisi Üyesi Ramazan Serim ile erişilebilirlik bakımından Diyarbakır'ı değerlendirdik.

Engellilerin kentsel alanlara erişimi açısından Diyarbakır'ı hangi noktada görüyorsunuz? Yerel yönetim ve merkezi yönetim sorumluluk alanları açısından durum nasıl değerlendirilebilir?

Diyarbakır 1990'lı yıllarda zorunlu göçü en yoğun karşılayan kentlerden birisi... Nüfusunun 300 binden bir anda 800 bine çıkması kenti adeta köye dönüştürdü. Yeni ilçeler gecekondu büründü ve insanların zor yaşam sürdürdüğü bir Diyarbakır'la tanıştık. Engellileri o anda düşünmek gerekmiyordu çünkü köyleri yakılan insanlar canını ve ailesini korumak için tanımadığı, tanışmadığı şehri inşa ediyordu sesiz sedasız. Aradan geçen 22 yıla rağmen hala o esaret izleri biz engellilere armağan olarak bırakılan çarpık kentleşme, gecekondu, kural tanımayan konut ve yapılar olarak karşımızda duruyor.

Yerel yönetimler kendi etki alanındaki ulaşım, imar, sosyal hizmetler, kamuya açık alanlar, parklar, kültürel ve sportif alanları engellilerin kullanımına uygun hale getirmeye canı gönülden çalışıyor. Diyarbakır gibi yedi medeniyete ev sahipliği yapmış bir kentin değişimi ve dönüşümüne baktığımızda engellilerle ilgi çok hızlı bir şekilde yol alındığını söyleyebiliriz. Merkezi yönetimin sorumluluk alanları açısından engellilerin durumuna baktığımızda; bürokrasinin engelleriyle boğuşan iyi niyetli bürokratlar olsa da hantal bir yapının olduğunu gözlemleyebiliyoruz. Bunu aşmak için özveriyle ve mesai saati mantığı dışında çalışmaların yürütülmesi gerektiğini düşünüyorum.

Yerel yönetimlerin ve kamu kurumlarının gelecekle ilgili bir politikası var mı? STÖ'ler bu konuda sorumluluk alıyor mu, karar alma süreçlerine katılabilirler mi?

Bu zamana kadar karar vericiler ve hizmet verenler, engellilere yönelik politika üretmekten çok meseleye vicdan ve maneviyat kavramlarıyla baktılar. Yapılması gereken ilk şey vicdan ve maneviyat yaklaşımından çıkıp, yerel yönetimler ve kamu kurumlarının geleceğe dönük politikalarını hizmet alan engellilerle beraber yapması. Benim bir engelli olarak ihtiyaçlarımızı Ankara bilmez, bilemez. Diyarbakır'daki yerel dinamikler ihtiyaçlarımızı oraya taşıyabilir ancak. Toplumda henüz görünür olmaya başlayan ve örgütlenmeye başlayan engelliler için karar alma süreçlerine katılım kolay bir süreç değil bu ortamda.

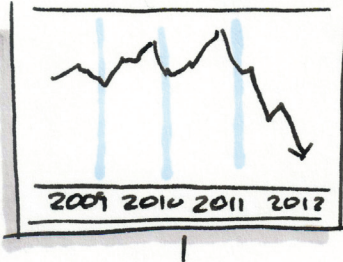
5378 sayılı yasadaki erişilebilirlik düzenlemeleri ile ilgili sürenin uzatılması merkezi ve yerel yönetimlerin uygulamalarını etkiledi mi? Süre uzatımı sonrasında nasıl bir değişiklik gözlemliyorsunuz?

5378 sayılı kanun 2005 yılında çıkarıldı. 53 maddelik kanunun geçici 2. Maddesi; "kamu kurum ve kuruluşlarına ait mevcut resmî yapılar, mevcut tüm yol, kaldırım, yaya geçidi, açık ve yeşil alanlar, spor alanları ve benzeri sosyal ve kültürel alt yapı alanları ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılmış ve umuma açık

hizmet veren her türlü yapılar bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yedi yıl içinde özurlülerin erişilebilirliğine uygun duruma getirilir" demişti.

2005'ten bu yana hükümet ve Türkiye Büyük Millet Meclisi plan bütçe komisyonu hiçbir yerel yönetime engellilerle ilgili düzenlemeler için bütçe ayırmadı, uyarıda bulunmadı. Ayrıca bu kanun maddesinin gerekliliklerinin yerine getirilmesi için o kentin, yerel yönetimin bütçesinin tamamının bu düzenlemelerin tamamlanmasına yetmeyeceğini siyasetçiler dışında herkes bilir. Yani sosyal devlet olmanın gereği olarak, gayri safi mili hasılanın %1.63'nü sosyal politikalara ayırıyorken, gelişmiş ülkelerin gayri safi mili hasılanlarının %26'sını sosyal politikalara ayırdıklarını bilmiyorlar mı? Dolayısıyla süre uzatımından önce de sonra da çok ciddi bir değişiklik gözlemlemiyorum.

YEREL YÖNETİMİNİZİN ÖZÜRLÜ VATANDAŞLAR İÇİN SAĞLADIĞI İYİLEŞTİRMELERİ GÖSTEREN BU TABLODA OLDUĞU GİBİ, İNİŞLİ ÇIKIŞLI BAZI ENGELLERLE KARŞILAŞIYORUZ..

LGBT Davaları Kitaplaştı

SPOD'un hazırladığı "LGBT Davaları: AİHM, Yargıtay ve Danıştay İçtihatları" kitabı spod.org.tr adresinde

Engelleri bilişimle kaldırıyoruz

Türkiye Engelsiz Bilişim Platformu Koordinatörü Mustafa Özhan Kalaç ile "Engelsiz Bilişim" üzerine söyleşi gerçekleştirdik.

Engelsiz Bilişim nedir?

Engelsiz bilişim, özünde engelli bireylerin sosyo-ekonomik hayata katılımlarını sağlamak için bilişim teknolojileri ve hizmetlerinden daha etkin ve engelsiz bir şekilde yararlanmalarını ifade etmektedir. Teknoloji üreten ya da hizmet veren tüm kurumlar ve bireyler açısından ise bu konu hem önemli bir başarı ölçütü hem de zorunlu bir görevlidir.

Türkiye'nin de imzaladığı BM Engelli Hakları Sözleşmesi'nde "Fiziksel, sosyal, ekonomik ve kültürel çevreye, sağlık ve eğitim hizmetlerine, bilgiye ve iletişime erişimin engellilerin tüm insan haklarından ve temel özgürlüklerden tam yararlanmasını sağlamadaki öneminin kabul edileceği" ifade edilmektedir. İşte bu hak ve özgürlüklerden yararlanmanın en önemli aracı hiç kuşkusuz ki bilişim teknolojileri ve hizmetleridir.

Engelli bireyler için bilişim teknolojilerinin önemi nedir?

Bundan söz etmek için öncelikle Türkiye'deki mevcut durumu ortaya koymak gerekiyor. Türkiye'de engelli bireyin nüfustaki oranı %12.29. Buna göre 8.5 milyon engelli yurttaşımız bulunuyor. Ortopedik, görme, işitme, dil ve konuşma ile zihinsel engellilerin oranı yüzde 2.58 iken (yaklaşık 1.8 milyon), süregen hastalığı olanların oranı ise %9.70'dir (yaklaşık 6.6 milyon). Türkiye Özürlüler Araştırması temel göstergeleri incelendiğinde, ortopedik, görme, işitme, dil ve konuşma ve zihinsel engelli nüfusun %36'sı okuma yazma bilmemektedir. Sadece %4 yüksekokul mezunudur. Ortopedik, görme, işitme, dil ve konuşma ve zihinsel engelli nüfusun işgücüne katılma oranı ise sadece %21.71'dir.

Özetle karşımızda eğitim hizmetlerinden yeterince yararlanamayan ve ekonomik hayata katılım seviyesi oldukça düşük bir engelli nüfusu var. İşte bu nüfusun gerek eğitim seviyesinin yükseltilmesi, gerekse istihdama katılabilmesini sağlamak için en önemli araçlardan biri hiç şüphesiz ki bilişim teknolojileri ve hizmetleri. Ayrıca, engelli bireylerin özellikle kamu kurumlarının vermiş oldukları

hizmetlerden daha etkin şekilde yararlanabilmelerindeki neredeyse tek yol bilişim teknolojileri ve hizmetleri olarak karşımıza çıkıyor.

Engelsiz bilişim için kamu kurumları ve sivil toplum örgütlerinin sorumlulukları nelerdir?

Öncelikle engelli bireyler için yapılacak tüm iyileştirmelerin, engelli bireyler açısından bir hak, hizmet verenler açısından ise bir görev olduğunu görmek gerekiyor; çünkü konuya sadece engelli bireylere yardım penceresinden bakıldığı sürece gerçekçi ve kalıcı bir çözüm elde etmek neredeyse imkânsız.

Konunun çözümü için de kamu kurumları ve sivil toplum örgütlerinin daha çok işbirliğine girmesi gerekiyor. Bu sayede kaynaklar daha bilinçli ve doğru kullanılacak, mikro düzeydeki başarılı proje ve uygulamalar ulusal düzeyde yaygınlaştırılabilir, bu teknoloji ve hizmetlerden herkesin yararlanabilmesinin önü açılabilir. Örneğin her üniversitenin ayrı ayrı engelsiz kütüphane kurmak için kullanmış olduğu kaynaklar neden birleştirilerek tüm ülke geneline tüm engelli guruplarına hizmet veren bir ortak engelsiz kütüphane oluşturulamaz?

Türkiye Engelsiz Bilişim Platformu'nun çalışmaları nelerdir?

Sekretaryasını ve koordinatörlüğünü Celal Bayar Üniversitesi'nin yürüttüğü Türkiye Engelsiz Bilişim Platformu, engelsiz bilişim çalışmalarını ağırlıklı olarak kurumlar arası işbirliğinin gelişmesi ve toplumsal farkındalık sağlanması temelinde devam ettiriyor.

Türkiye Engelsiz Bilişim Platformu organizasyonu ve farklı kurumların işbirliğiyle çok sayıda etkinlik gerçekleştirildi. Türkiye genelinde bilişim alanındaki birçok önemli organizasyonda düzenleyici ya da destekleyici olarak yer alındı (CEBIT, Engelsiz Yaşam Fuarı, İstanbul Bilişim Kongresi vb).

Özellikle gerçekleştirilen iki Engelsiz Bilişim Sempozyumu, Engelsiz Bilişim Toplantısı, çalıştaylar, anket ve rapor çalışmalarıyla engelli bireylere yönelik bilişim teknoloji ve hizmetlerinin iyileştirilmesi yönünde aktif rol alındı.

Türkiye Engelsiz Bilişim Platformu'nun 2013 yılı hedefleri ise kurumlar arası işbirliği ve farkındalık çalışmalarına ilave olarak özellikle "Bilişim Teknolojileri ve Hizmetlerine Erişilebilirlik" konusunda yasal mevzuattaki iyileştirmelere katkı sağlamak amacıyla bir rapor hazırlanması yer alıyor. Ayrıca Türkiye genelinde eğitim seminerleri düzenlenmesi, örnek web sayfalarının oluşturulması gibi çözüme yönelik faaliyetler planlanıyor.

İşitme Engelliler İletişim Merkezi Projesi Devam Ediyor

Her Şey Bir Gülücük için Derneği, İşitme Engelliler İletişim Merkezi Projesi'ni sürdürüyor. T.C. Kalkınma Bakanlığı Sosyal Destek Programı (SODES) kapsamında Adana Valiliği koordinasyonunda sürdürülen proje hem işitme engelliler hem de işiten insanlar için eğitim ve hizmet sağlamayı amaçlıyor.

Proje kapsamında kurulan İşitme Engelliler İletişim Merkezi, işitme engelli bireylerin akademik ve mesleki eğitim ihtiyaçlarını karşılamayı ve üretici bir hayat yaşamalarını sağlamak için çalışmalarını sürdürüyor. Bu kapsamda düzenlenen eğitimlerle de işitme engellerinin iletişim becerilerinin artırılması hedefleniyor.

Ayrıca merkez iş bulma rehberlik programları ve işitebilenler için işaret dili kursları düzenliyor.

Adana Erişilebilir Bir Kent Olmak İçin Çalışıyor

Adana Büyükşehir Belediyesi (ABB) Kent Konseyi Engelli Meclisinden (KKEM) Ali Duran KARAKAYA ve İsmail Güneş ile ilimizdeki Engellilerin Erişebilirliği çalışmaları hakkında söyleştik.

Adana Büyükşehir Belediyesi Kent Konseyi Engelli Meclisi olarak, "Kentte Engellilerin Erişebilirliği" çalışmalarını takip edebiliyor musunuz? Bu konuda yerel yönetimlerin / kamu kurumlarının bir politikası var mı?

Kent Konseyi bünyesinde yer alan kamu kurum ve kuruluşları ile KKEM koordinasyon içerisinde hareket ediyor. Büyükşehir Belediyesi'nin 2010-2014 Stratejik Plan döneminde Engelliler ile ilgili çok sayıda hedef konuldu. Konsey, Engelsiz Kent Projesi kapsamında belediyelerin stratejik alan olarak belirlediği engelli konusunda görüş, öneri, proje işbirliği ile katkı yapıyor. 2005 yılında çıkarılan Özürlüler Yasası doğrultusunda belediyeler başta olmak üzere kamu kurum ve kuruluşlarının yaya geçitleri, resmi yapılar, yeşil ve spor alanları gibi alt yapıların engellilerin erişilebilirliğine uyumu sürecini 7 Temmuz 2015'e kadar tamamlama zorunluluğu nedeniyle kamunun stratejik planlarında engellilerle ilgili düzenlemeler yer alıyor.

Adana Büyükşehir Belediyesi Kent Konseyi Engelliler Meclisi olarak belediyelerin engellilerin erişilebilirliğini artırma çalışmalarına nasıl katılım sağlıyorsunuz? Planlama çalışmaları yapıldı mı? STÖ'lerin katılımı oldu mu?

KKEM yıllık çalışma ve faaliyet programlarını, üye kamu kurum ve kuruluşları, dernekler, spor kulüpleri, gönüllü katılımcılarının fikir ve önerilerini alarak düzenlediği çalıştayda belirleyip Genel Kurula sunarak karara bağlıyor. Uygulamalar 3 aylık periyotlarda yine STÖ katılımı ile gözden geçiriliyor.

Denizli'de "Erişebilirlik Haritası" yapılıyor

Denizli Belediyesi Kent Konseyi Engelliler Meclisi, Denizli'nin 'Erişilebilirlik Haritası'nı oluşturmak için kenti tarayacak.

Kısa sürede tamamlanması planlanan Erişilebilirlik Haritası engellilerin toplumsal yaşama tam, eşit ve etkin katılımlarını sağlamayı amaçlıyor. Denizli'nin her noktasının karış karış taranacağı 'Erişilebilirlik Haritası' için 5'er kişiden oluşan 4 ekip çalışmalarına başladı.

Türkiye'de ilk defa bir kentin topyekun 'Erişilebilirlik Haritası'nın oluşturulacağını dile getiren Denizli Belediyesi Kent Konseyi

KKEM paydaşlık fonksiyonunu yerine getirdiği Valilik, Büyükşehir Belediyesi, ilgili il müdürlükleri gibi kurumlarla sürekli görüş alışverişinde bulunuyor, bu kurumlarca düzenlenen tüm çalıştaylarda yer alıyor ve özellikle stratejik planlama süreçlerine aktif katılımında bulunuyor.

2010 yılında dört tane olan engelliler için erişilebilir otobüs sayısı 209'a çıkarıldı, Büyükşehir'e ait tüm otobüslerin engellilerin erişimine uygun hale getirilmesi amacıyla işbirliği yapıldı. Adana'da otobüs şoförleri ve metro personeline KKEM tarafından engellilerle sağlıklı iletişim konusunda eğitim verildi. Ana cadde ve bulvarların engellilere uygun hale getirilmesi çalışması bitme noktasına geldi. Sportif ve kültürel konuda çalışmalar yapılıyor. 8. Engelli Gençlik Festivali KKEM tarafından düzenlendi. Tüm bu çalışmalar STÖ'lerinin katılımı ile gerçekleştiriliyor. 2013 Yılında Adana'da düzenlenecek olan Dünya Tekerekleli Sandalye Basketbol Şampiyonasının resmi destekçileri arasında Büyükşehir Belediyesi ve KKEM de bulunuyor.

Erişilebilir olmayan alanların envanteri çıkarıldı mı? Şimdiye kadar ne kadarı gerçekleştirildi?

Büyükşehir Özürlüler Dairesi Başkanlığı'nın başlattığı envanter çalışması devam ediyor. İl ve ilçe belediyeleri de envanter çıkarıyor, gelen şikayetler konusunda da yapılan çalışmalar var.

Kamu kurum ve kuruluşlarının engellilerin erişimine uygun olmayan mekânları için çalışmalar sürüyor. İl Milli Eğitim Müdürlüğü ile işbirliği yapılarak okulların envanteri tamamlandı "Engelsiz Okullar Engelsiz Yarınlar" projesiyle 40 okulda engellilerin erişiminin sağlanması için çalışmalar sürüyor. Aynı şekilde ibadet yerleri ile ilgili olarak İl Müftülüğü ile işbirliği yapılarak "İbadette Engel Yoktur" projesi yaşama geçirildi. Sağlık kuruluşlarında mevcut durum tespiti tamamlandı. Engelsiz mekân konusunda bilgi eksikliğinin daha çok özel girişimcilerin ve işyerlerinin bulunduğu alanlarla ilgili olduğunu görüyoruz. Engelsiz Mekân Sertifika Programı ile engelsiz mekânlar teşvik ediliyor ve iyileştirme yapılan mekânların girişine KKEM Engelsiz Mekân Sertifikası konuluyor.

Bu konuda temel sorunun coğrafi ve kent bilgi sistemleri bağlamında kamu ve sivil toplumun faydalanabileceği bir ortak veritabanının olmaması olduğunu söyleyebiliriz.

Başkanı Şamil Çınar, haritanın Denizli'de yaşayan engellilerin sosyal yaşamlarını kolaylaştıracağına dikkat çekti.

Ulaşılamayan mekânlar, erişilemeyen bilgiler, önyargılar...

Türkiye Sakatlar Derneği Eskişehir Şubesi Başkan Vekili Halil Yücel ile Eskişehir ve Türkiye'de engelli olmak hakkında sohbet ettik.

Türkiye'de engelli hakları alanında yaşanan gelişmeleri nasıl değerlendiriyorsunuz?

AB uyum sürecinde bir türlü verilmeyen haklar ile kısmen de olsa verilen haklar olmak üzere iki ana kategori ortaya çıktı. Engelliler için verilen hakların büyük bir çoğunluğu maddi indirim ve muafiyeti içeren kanunlardan oluşuyor. Bunlar engellilerin gerçek ihtiyaçlarını karşılanmadığı gibi, verilen haklar da engellilerin toplumda eşit yurttaşlar olarak toplumsal hayata katılımını sağlamıyor. Bu yüzden engelliler toplumda hak ettikleri yeri alamıyorlar, ayrımcılığa uğruyorlar. Artık bir türlü verilmeyen haklardan söz etmemiz gerekiyor.

Eskişehir'de engelliler ile ilgili karar alıcılar tarafından gerçekleştirilen uygulamalar hakkındaki görüşleriniz ve çözüm önerileriniz nelerdir?

Yaşadığımız şehirde karar alıcılar, yani yerel yönetimler, kamu kurumları ve hatta özel kurumlar da aldıkları kararlarda engellileri yeterince gözlemiyorlar. Kendi mekanizmaları içinde hareket ettikleri için işin gerçeğini göremiyorlar. Örneğin Eskişehir Büyükşehir Belediyesi tüm toplu ulaşım araçlarını engellilerin erişimine uygun hale getirmesi gerekirken biz sadece iki tane erişilebilir araca ulaşmaya çalışıyoruz. Bunun çözümü için STÖ'leri ve bu alanda çalışan insanları süreçlere katmaları gerekiyor.

Türkiye'de ya da Eskişehir'de engelli olmak desem?

Ulaşılamayan mekânlar, erişilemeyen bilgiler, önyargılar, anlaşılamama ve anlatamama sorunları, konuları insan hakları ve özgürlükler perspektifinden göremeyen bürokratlar ve kanun koyucular derim. Ayrıca engelli bireylere yardımın, iyilik yapmanın cennete bilet ve vicdan rahatlatma aracı olarak görülmesi, engellilerin eksik noksanlıklarıyla hiçbir şey yapamaz gözüyle bakılması bizleri yaralayan ve inciten unsurlar.

Türkiye'de şehirlerarası otobüslerde tekerlekli sandalye ve körler için kabartma harf ile yerlerin belirtilmesi ile ilgili bir tek araç olmadığı gibi bununla ilgili bildiğimiz çalışma bulunmamakta. İşveren İŞKUR tarafından verilecek cezayı göze alıp engelli çalıştırmayı reddetmektedir. Okullar erişilebilirlikten uzak, yönetenler duyarısız. Sağlık kuruluşlarında, hastanelerde bürokratik vesayet devam etmekte talep edilen haklar çeşitli bahanelerle geri çevrilmekte. Kısacası zor, çok zor...

Engelli hakları alanında çalışan sivil toplum örgütlerinin faaliyetleri ile ilgili neler söyleyebilirsiniz?

Bence baştan bu yana konuştuğumuz tüm sorunları çözecek, engellilik alanında yeni fikirler geliştirecek olanlar bu alanda çalışan STÖ'lerdir. Ancak engelliler, pek çok konuda engellendikleri için engelli STÖ'leri bazen çok eksik kalabiliyorlar. Bu yüzden engellilik alanında çalışan STÖ'lerin güçlendirilmesi, desteklenmesi, iyi çalışan STÖ'lerin deneyimlerini aktarması gerekiyor. Güçlü STÖ'lerin her alanda sağlayacağı katkıya karar alıcılar da ihtiyaç duyuyor.

Türkiye'de Engellilere Yönelik Ayrımcılık ve Hak İhlalleri 2011 İzleme Raporu

Eşit Haklar İçin İzleme Derneği (ESHİD) koordinasyonunda, farklı tematik alanlarda çalışan 21 sivil toplum örgütü 2011 yılında engellilere yönelik ayrımcılık ve hak ihlallerini raporladı.

BM Engelli Hakları Sözleşmesi'nde güvence altına alınan haklar bağlamında hazırlanan rapora göre, engelliler ayrımcılık ve hak ihlalleri nedeniyle en temel insan haklarını kullanamıyor. Türkiye'nin sözleşmeye taraf olduğu halde gerek yasal düzenlemeler gerekse ayrımcılığın önlenmesi konusunda çaba göstermediğinin altı çiziliyor.

Rapora göre Türkiye'de 2011 yılında en az; 15 engelli ihmaller ve uğradıkları şiddet nedeniyle hayatını kaybederken 13 engelli işkence ve insanlık dışı muameleye, kadın ve erkek 24 engelli birey de sömürü, şiddet ve istismara uğradı. Raporda kadın ve erkek 15 zihinsel engellinin tecavüze uğradığı ve 10 zihinsel engellinin

ise kaybolduğu bilgisine yer veriliyor. Engellilere yönelik ayrımcılığın yaygın olduğu, kadın engellilerin daha fazla ayrımcılık yaşadığı ve 2011 yılında 9 ayrımcılık vakasının yaşandığı ve engellilerin en çok

eğitim ve istihdam alanında ayrımcılıkla karşılaştıklarının tespit edildiği belirtiliyor.

Raporda engellilere karşı kamu otoritesi ve toplumda egemen olan 'yardım ve acıma' tutumunun, ayrımcılığın boyutlarının görünür olmasını engellediğini ve savcıların basına yansıyan ayrımcılık vakaları için resen soruşturma açma yetkilerini kullanmadıkları belirtiliyor.

Rapora ESHİD web sitesi www.esithaklar.org adresinden ulaşılabilir.

SAYIN BAKANIM, AVRUPA BİRLİĞİNDEN GÖZEMCİ GELMİŞ, BEDENSEL ENGELLİLER İÇİN NE GİBİ İYİLEŞTİRMELER YAPTIĞIMIZI SORUP DURUYORUZ?

Engelsiz bir hak savunuculuğu gerekiyor

Engelsiz bir iletişim kurabilmenin yolunu örgütlenme ile başarmış olan Denizli İşitme Engelliler Derneği'nin sözcüsü Kudret Çelebioğlu bu sayıda röportaj konumuz.

Derneğin ne zaman kuruldu? Çalışma alanlarınızdan, yaptığınız faaliyetlerden kısaca bahseder misiniz?

Denizli İşitme Engelliler Derneği (DİED), 1990 yılında Denizli'de kurulan ilk işitme engelliler derneğidir. Günümüze kadar da ciddi bir gelişme gösterdi. Derneğimiz Denizli'deki tüm işitme engellileri tek bir çatı altında toplamak, işiten toplum ve işitmeyen toplum arasında köprü kurabilmeyi amaçlıyor. DİED faaliyetlerini, DİED Kadın Kolları, DİED Gençlik Kolları, DİED Gönüllüleri ve DİED Türk İşaret Dili Birimi ile sürdürüyor. Bu dört birim kendi içinde etkinlik, faaliyet programı oluşturuyor. Ayrıca birimler yerelde bulunan tüm işitme engellilerle hak temelli çalışmalar yürütmeyi hedefliyor.

Engelli örgütlenmelerinin toplumsal alandaki işlevlerini nasıl değerlendiriyorsunuz? Nasıl sorunları var?

Tüm diğer sivil toplum örgütleri gibi "örgütlenmek" üzerine bir kısım problemler var. Hele bir engelli derneği iseniz insanlar sizden örgütlenmekten ziyade yardım üzerine çalışmalar bekliyor. Bunun yanlış olduğunu bir kez de buradan dile getirmek istiyorum. Dezavantajlı grupların kendi hak ve taleplerini kendilerinin dile getirebilmesi gerektiğine inanıyoruz. Aslına bakarsanız amacımız iletişim kurabilmek ve farkındalığı sağlayabilmek. Eleştirmek için değil gerçekleştirmek için hareket edebilirsek toplumsallaşma için büyük bir adım atmış olacağız. İletişimde engelsiz olabilmenin yegâne şartı budur diye düşünüyorum. Mevcut sivil toplum örgütlerinin önemli bir bölümü ne yazık ki belirli bir amaca hizmet etmek için kurulmuş değiller. Öncelikle gönüllüğe, gönüllülere

ihtiyacımız var. Daha sonra da profesyonel bir ekip kurulması gerekiyor.

Türkiye'de ve Denizli'de engellilerin yönetim süreçlerine katılımlarını nasıl değerlendiriyorsunuz, yasalar nezdinde böyle olanaklar söz konusu mu ve ne derece uygulanıyor?

Türkiye'de engellilerin başlıca problemi her kentte aktif bir engelli derneği olmayışı... Her ilde engelliler için örgütlenmeyi sağlayacak yapılar oluşturulmalı. Bir diğer sıkıntı ise engelli bireylerin yaşadığı yerdeki oluşumlardan, örgütlenmelerden haberdar olmayışı. Denizli'ye baktığımızda bunu işitme engelliler anlamında değiştirdiğimizi düşünüyoruz. Yerelinin tespitini iyi yapmış profesyonel bir ekibimiz var. Bizim ekibimiz, gönüllülerimiz ile birlikte hem işitme engelli vatandaşlara, hem ailelerine, hem de engelli dostu tüm vatandaşlara örgütlenmenin, dernek olabilmenin ve engelsiz bir hak savunuculuğunun gerekliliğini anlatıyor, duyuruyoruz. Bu çalışmalar ışığında Denizli Belediyesi Kent Konseyi Engelliler Meclisi'nin aktif bir üyesiyiz. Ancak toplantılarda bir işaret dili tercümanı bulunmuyor. Eğer bizlerin daha aktif bir şekilde katılması isteniyorsa gerekli düzenlemeler yapılmalı. Denizli'de karayollarından, sosyal alanlara tüm kamusal alanlarda engelli örgütlerine, sivil topluma sorulmadan, yani karar masasında biz olmadan bir düzenleme yapılmıyor. Bu elbette kolayca olmadı, engellilerin kendi hakkını savunması gerektiğini öğrendik.

5378 sayılı yasadaki erişilebilirlik düzenlemeleri ile ilgili sürenin uzatılması konusunda düşünceniz nedir?

Tabi ki tepki verdik, basın açıklamaları yaptık. Kent Konseyi ile ortak bir şekilde tepkimizi ortaya koyduk. Kamusal alanların engelli erişimine uygun hale getirilmesi gerekiyor. Bunun için yerel yönetimler, merkezi idare üzerine düşeni yapmalı. Türkiye uluslararası sözleşmelerden doğan yükümlülüklerini yerine getirmeli. Denizli'de her alanın takibindeyiz.

Taksim'deki engellere karşı 2722 imza

Taksim Meydanı projesi kapsamında metronun meydana çıkan engelli asansörünün kapalı olmasına karşı 2722 imza İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne teslim edildi.

Taksim metrosu iki ydır engellilerin ulaşımına kapalı. Bunun nedeni meydana çıkan asansörün kapalı olması ve diğer asansör çıkışından meydana kadar olan yolda tümsek ve basamakların olması. Bu durumdan mağdur olan ve tekerlekli sandalyesiyle kendi başına Taksim Meydanı'na ulaşamayan Simto Alev, gereken önlemlerin alınması için change.org'da topladığı 2722 imzayı İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne teslim etti.

Simto Alev, yetkililere yaptığı sözlü açıklamada Taksim Projesi inşaatı başladığından beri engellilerin Taksim Meydanı'na kimsenin yardımını almadan ulaşamadığını, Beyaz Masa'ya yapılan

başvurulara rağmen engelli vatandaşların Taksim Meydanı'na ulaşım sorununun hâlâ devam ettiğini iletti.

David Kato Ödülü Ali Erol'a verildi

2013 'David Kato Ödülü'ne, Türkiye'de eşcinsel haklarının önde gelen savunucularından ve Kaos GL'nin kurucularından Ali Erol değer bulundu.

Erol ödülü David Kato'nun annesi Lydia Mulumba ve ilk ödülü almış olan Maurice Tomlinson'un elinden aldı.

Ödülü aldıktan sonra bir konuşma yapan Erol, "Yirmi yıl önce, "Bu toplumda sadece heteroseksüeller yaşamıyor, biz de varız!" diye

ortaya çıkıp yürümeye karar verdiğimizde aslında yaptığımız, sıradan hayatımıza sahip çıkmak ve soluk alacağımız alanları genişletmekten ibaretti." dedi.

Sahalarda homofobiye son

Kaos GL Derneği, Ayrımcılıklara Karşı Sempozyum kapsamında eşcinsel olduğu gerekçesiyle hakemlikten uzaklaştırılan Hakem Halil İbrahim Dinçdağ ile dayanışma maçları organize etti. Dinçdağ'ın başarıyla yönettiği keyifli mücadelede sivil toplum - akademi karması 8-8 berabere kaldı.

Gazeteci İrfan Aktan, Birikim Dergisi'nden Tanıl Bora, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi İnsan Hakları Merkezinden Öğretim üyesi Kerem Altıparmak, Gündem Çocuk'tan Emrah Kırımsoy, Hacettepe Üniversitesi İletişim Fakültesi'nden Simten Çoşar, Türkiye İnsan Hakları Vakfı'ndan Evren Özer, İnsan Hakları Derneği'nden

Volkan Görendağ, Toplum Gönüllüleri Vakfı'ndan Bulut Öncü, STGM'den Ergün Kayabaş, STGM'den Özgür Mehmet Kütküt ve Uluslararası Af Örgütü'nden Murat Köylü halı sahaya çıktı.

Gündem Çocuk, SolFaSol, Pembe Hayat'tan aktivistler ile Gençler Birliği Kara Kızılardan taraftarlar, Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi öğrenciler, tribünlerde homofobi karşıtı tezahüratlarla yeri göğü inlettirler.

Kaos GL Derneği, Halil İbrahim Dinçdağ ile dayanışma etkinliklerine 2013 yılı içinde de devam edecek. Mart ayında yapılacak Homofobiye Karşı Bölgesel Ağ ve Uluslararası Feminist Forum'da Halil İbrahim Dinçdağ ile dayanışma maçları organize edilecek.

Türkiye Hala Mayın Cenneti

Diyanet İşleri Başkanlığı'nın Bir Türkiye Girişimi, İHD Diyarbakır Şubesi, Diyarbakır Barosu, Diyarbakır Tabip Odası, TMMOB ve Diyarbakır Kent Konseyi tarafından Sümerpark Ortak Yaşam Alanı Engelli Destek Merkezi'nde ortaklaşa düzenlenen basın toplantısında "Karamayınları Dünya ve Türkiye Raporu" açıklandı. Mayın Yasağı Anlaşması'nın Uluslararası Karamayınlarını Yasaklama Kampanyası'nın 20. yılında birçok merkezde eşzamanlı olarak düzenlenen basın toplantısına Mayınsız Bir Türkiye Girişimi, İnsan Hakları Derneği Diyarbakır Şubesi, Diyarbakır Barosu, Diyarbakır Tabip Odası, TMMOB, Diyarbakır Kent Konseyi'nden temsilciler katıldı.

Toplantıda Karamayınları ve Misket Bombaları İzleme Örgütü'nün hazırladığı raporu okuyan İHD Diyarbakır Şube Başkanı Raci Bilici, "Dünya genelinde uygulanan otuz sekiz mayın eylemi programıyla, 325 binden fazla antipersonel mayını ve 30 bin civarındaki anti-aracı mayını imha edildi. Bu süreç içinde 190 kilometrekareden fazla bir alan mayınlardan temizlendi" dedi. Türkiye'de ki duruma ilişkin de açıklamalarda bulunan Bilici, "Türkiye, stoklarındaki mayınların imhasının 21 Haziran 2011 tarihi itibarıyla tamamlandığını duyurdu. Türkiye, araştırma ve eğitim amaçlı

15 bin 100 adet mayının elde bulundurulduğunu bildirdi. Ancak Türkiye, taraf devletler içinde hala en çok sayıda antipersonel mayın bulunduran ülke olmayı sürdürmektedir. Türkiye'de toprağa döşeli mayın sayısı 977 bin 407 iken temizlenen mayın sayısı 244' te kalmıştır. Türkiye nüfusu ile bir karşılaştırma yapmak gerekirse her 73 kişiye bir mayın düşmektedir ve hatta bu istatistik mayınlı arazilerin yoğun olduğu Ardahan, Batman, Diyarbakır, Doğubayazıt, Gaziantep, Hakkari, İskenderun, Kağızman, Kars, Mardin, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak, Tunceli ve Van gibi illerde he 10 kişiye bir mayın oranına yükselmektedir." dedi.

Mayın mağdurlarının desteklenmesine ilişkin açıklamalarda da bulunan Bilici, "Hayatta kalanlar, kendi ihtiyaçlarına uygun olan hizmetlerin planlanması veya uygulanması süreçlerine dahil edilmediklerini bildirmişlerdir. Engelli insanların ilaca, ekipmana ve hareketli cihazlara erişimi, tıbbi uzmanlar tarafından zorunlu tutulsalar bile, sınırlandırılmıştır. Maalesef Türkiye'de mayın mağdurlarının desteklenmesine yönelik ciddi bir adım atılmamaktadır." dedi.

Raporun tamamını <http://ihddiyarbakir.org/Rapor.aspx?RaporID=7> linkinden okuyabilirsiniz.

Bölgesel Eşitlik Forumu İzmir'de toplandı

AB Türkiye Delegasyonu tarafından desteklenen ve Siyah Pembe Üçgen İzmir (SPÜ) ve Equal Right Trust /Londra (ERT) tarafından yürütülen "Ege ve Marmara Bölgelerinde Ayrımcılıkla Mücadele" projesi kapsamında bölgede faaliyet gösteren STÖ'lerin bir araya geldiği Bölgesel Eşitlik Forumu'nun ilk toplantısı İzmir'de yapıldı.

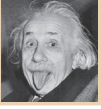
Bölgesel Eşitlik Forumu (BEF); Bursa'dan Morsalkım Kadın Dayanışma ve Ka-der, Çanakkale'den İHD, İzmir'den Sokak Sanatçıları Derneği, İHD, Kürdi-Der, Pozitif Yaşam Derneği ve İzmir'deki yeni LGBT gençlik örgütlenmesi Gergedan'dan toplam 50 kadar aktivistin katılımıyla Siyah Pembe Üçgen İzmir Kültür Merkezi'nde gerçekleştirildi.

Proje kapsamında düzenlenen bu ilk Bölgesel Eşitlik Forumu, Ekim ayında İzmir ve Bursa'da düzenlenen 3'er günlük atölye çalışmalarının değerlendirilmesiyle açıldı. Projeye beraber farklı

ayrımcılık alanlarında ve bölgenin farklı şehirlerinde faaliyet gösteren STÖ'ler arasındaki ilişkilerdeki gelişmelere dair örnekler verildi.

İzmir'den SPÜ ve Londra'dan ERT örgütleri tarafından yürütülen "Ege ve Marmara Bölgelerinde Ayrımcılıkla Mücadele" projesi kapsamında toplanan bu ilk Bölgesel Eşitlik Forumu birbirinden haberdar olmanın ve işbirliği yapmanın önemi vurgulanarak sonlandırıldı.

21 Şubat Uluslararası Anadil Günü

UNESCO'nun Uluslararası Anadil Günü olarak kabul ettiği 21 Şubat, 1952'de Pakistan'ın Urdu dilinin Bangladeş halkının da resmi dili olarak dayatılmasına tepki gösterilen bir eylemin silahla bastırıldığı güne tekabül ediyor.

2013 KuirFest ile başlıyor

Pembe Hayat'ın düzenlediği 2. Pembe Hayat KuirFest 17-24 Ocak 2013 tarihlerinde Ankara'da gerçekleşecek.

Pembe Hayat Lezbiyen, Gey, Biseksüel ve Trans (LGBT) Dayanışma Derneği'nin düzenlediği 2. Pembe Hayat KuirFest 17-24 Ocak 2013 tarihlerinde Ankara'da gerçekleşecek.

LGBT hakları mücadelesine sanat aracılığıyla ifade alanları yaratmayı amaçlayan festival, Türkiye ve

dünya sinemasından LGBT temalı filmlerin yanı sıra, kuir teorii tartışmaya açacak paneller ve sıradışı partileriyle geliyor.

Festival programına festival.pembehayat.org adresinden erişebilirsiniz.

Diyarbakırlı Ermeniler Konuşuyor

Hrant Dink Vakfı'nın sözlü tarih çalışmalarının ikinci ayağını oluşturan "Sessizliğin Sesi II Diyarbakırlı Ermeniler Konuşuyor" kitabı çıktı.

Kitapta, çeşitli ülkelerde yaşayan Ermenilerin yanı sıra, Diyarbakır'da yaşayan Müslümanlaşmış ve kimliğine geri dönmeye çalışan insanların hikâyeleri de yer alıyor.

Ferda Balancar ve Emine Kolivar'ın koordinatörlüğünde 14 araştırmacı tarafından beş ülkede gerçekleştirilen toplam 81 mülakatın 16'sı derlenerek "Sessizliğin Sesi II - Diyarbakırlı Ermeniler Konuşuyor" başlığı altında yayımlandı. Hikâyelerini Ferda Balancar'ın derlediği kitaba projenin danışmanı Ali Bayramoğlu önsöz, Boğaziçi Üniversitesi Tarih Bölümü'nden Prof. Arzu Öztürkmen de sonsöz yazdı.

Değişim için bağış sitesi yayında

Değişim için Bağış projesi kapsamında TÜSEV, bireyler, vakıflar, şirketler ve yerel grupların bilinçli seçimler doğrultusunda bağışçılık uygulamalarına şekil verebilmeleri için bilgi, haber, iyi uygulama, tavsiye ve

yayın paylaşımına yönelik, bağışçılık ile ilgili en kapsamlı online kaynak olan www.degisimicinbagis.org websitesini hizmete açtı.

Türkiye Üçüncü Sektör Vakfı (TÜSEV), Türkiye'de bağışçılık kültürünü teşvik etme ve stratejik bağışçılığı teşvik eden bir altyapı geliştirme amacıyla, C.S. Mott Foundation ve Turkish Philanthropy Funds (TPF) desteğiyle, Aralık 2011 yılından beri Değişim için Bağış projesini yürütüyor.

TÜSEV, bu proje ile bireysel ve kurumsal bağışçılardan sivil toplum kuruluşlarına kaynak aktarımının artmasına katkıda bulunacak savunuculuk araçları ve pratik bilgi kaynakları oluşturmaya ve "bağışçılar vakfı" kavramının bilinirliğinin ve bu modelin hayata geçirilmesi için yerel grupların kapasitelerini arttırmaya çalışıyor.

FİRMALAR İŞE ALIMLARDA ENGELLİ KONTENJANINI PEK UYGULAMIYO, BENİM TANIDIKLARA SORİM SANA TORPİLLİ KONTENJANINDAN Bİ İŞ BULALIM..

Sivil Aktivistler

Süleyman Akbulut, (Engelli Ayrımcılığını Önleme ve Mücadele Platformu Koordinatörü)

1970 yılında doğan Süleyman Akbulut, ekonometri ve kamu yönetimi alanlarında eğitim aldı. Gazi Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi'nde yükseköğrenim görürken, 1991'de geçirdiği bir trafik kazası sonucu belden aşağısı felçli kaldı. Felcin ardından bir yıl rehabilitasyon amaçlı tedavi gördü.

1998 yılından sonra, engelliler konusunda faaliyet gösteren kuruluşların yönetimlerinde görev aldı. Bu kuruluşlarda engelli bireylerin yasal-sosyal konulardaki haklarının kazanılması konusunda çalışmalar yaparak kamu kurum-kuruluşlarına idari girişimler ve davalar açılmasını üstlendi.

Yirmili yaşlarda yazdığı yazılarını Masalsı Yüzleşmeler isimli bir kitapta topladı. 2008 yılında "Sandalye-Ben Büyüyünce... Mavi Olacaktım" isimli anı-roman türündeki kitabı Doğan Kitap tarafından yayımlandı. Ardından 2012 yılında "Her Savaş Bir Tanrı Öldürür" isimli savaş karşıtı bir romanı, Doğan Kitaptan yayınlandı.

Halen, başta engelliler olmak üzere dezavantajlı gruplara yönelik ayrımcılığın önlenmesi ve haklarının kazanılması konusunda üniversitelere ve sosyal topluluklara yönelik seminerler veren Akbulut, Toplumsal Haklar ve Araştırmalar Derneği Başkanlığını ve Engelli Ayrımcılığını Önleme ve Mücadele Platformu koordinatörlüğünü yürütmektedir.

Türkiye'de engelli sorunları denince sizce akla gelen en temel sorun nedir?

Ayrımcılık. Her ne kadar Türkiye'de engelli sorunu denince, herkesin aklına ilk olarak ekonomik sorunlar, erişilebilirlik sorunları gelse de temel sorun, haklardan eşit yararlanamama sorunudur. Yani bir engellinin sokakta bağımsız hareket edememesi, seyahat edememesi, okula gidememesi ya da iş bulamaması, engellinin anayasanın tüm bireylere tanıdığı haklardan diğerleri gibi eşit yararlanamadığı sonucunu ortaya çıkarıyor. Keza, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Yaşlı ve Özürlüler Müdürlüğü'nün (eski adıyla ÖZİDA) yaptırdığı araştırmaya göre engellilerin %46'sı istihdam alanında, %51'i eğitim alanında, %39'u sağlık alanında, %40'ı adalete erişimde, %53 toplumsal yaşama katılım alanında ayrımcılık içeren uygulamalarla karşı karşıya kaldığını beyan etmişlerdir. Bu bağlamda, ayrımcılık, engelli bireylerin çekirdek sorunu niteliğindedir. Bütün sorunları bu çekirdekten beslenmektedir.

Engelli hakları konusunda Türkiye'nin durumu nedir?

Türkiye özellikle 1997 yılından bu yana engelliler konusunda önemli yasal düzenlemeler yapmıştır. Bu düzenlemelerin en bilineni 2005 yılında kabul edilerek onaylanan 5378 Sayılı Özürlüler Bazı Kanun ve KHK'larda Değişiklik Yapan Kanun'dur. Bu düzenlemelere bakıldığında, bazı eksiklik ve yetersizlikler olmakla birlikte içerdiği haklar bakımından batı standartlarına yakın olduğunu söylemek mümkün. Kaldı ki, Türkiye, BM Engelli Hakları Sözleşmesi gibi, en ileri evrensel metne de taraf olmuş, iç hukukunun bir parçası haline getirmiştir. Ancak kanunlar, içerdiği hakları engelli bireylere kazandırıyor mu sorusuna evet yanıtı vermek şu an için maalesef mümkün değil. Yani yasalar çıkarılmakta ama yasaların uygulanması amacıyla etkin tedbirler alınmadığı için hayata geçmemekte, yazılı bir metin olarak kalmaktadır.

5378 sayılı yasadaki erişilebilirlik düzenlemeleri ile ilgili sürenin uzatılması buna bir örnek sanırız?

Evet. Yasanın geçici 2. Ve 3. Maddeleri kamusal mekânların ve toplu taşıma hizmetlerinin engellilerin erişimine uygun olarak yapılmasını, 2005 yılından önceki yapıların ve toplu taşıma araçlarının da 7 yıl içinde yani 2012 Temmuz ayına kadar uygunlaştırılmasını öngörmekteydi. Ancak, yasa çok sınırlı

bir uygulama buldu ve 7 yıllık sürenin dolmasına kısa bir süre kala, açılacak davaları engellemek amacıyla, hükümetin teklifiyle bir yılı kesin, iki yılı opsiyonlu olmak üzere 3 yıl uzatıldı. Bu, engelli birey, 3 yıl daha, evinde otursun demekten ve özünde ayrımcılıktan başka bir şey değil. Yani hiçbir sistemin, bu anlama gelecek bir uygulama yürürlüğe koyması kabul edilebilir değildir. Gerçi bu yeni düzenlemeyle, yasaı uygulamayan kurum ve kuruluşlara ceza öngörüldü ama öngörülen cezalar o kadar düşük bir parasal karşılığa sahip ki, yasanın uygulanması konusunda engelli camiasında daha şimdiden kaygılar oluşmuş durumda.

Bu sorunları aşmak için neler yapıyorsunuz?

Bu noktada kapasite artırma amaçlı çalışmalar temel önceliğimiz. Platformumuza katılımın artırılması da bir diğer hedefimiz.

Uzun yıllardır engelli hakları alanında çalışmak size neler öğretti?

Engellilerin temel hedefi, Anayasa'nın 10 maddesinde belirtilen eşitliğin sağlanması amacıyla hak temelli çalışma anlayışı olmalı. Ve tabi bütün çalışmaların toplumun engelli-engelsiz tüm bireylerin, onların bağlı oldukları STÖ'lerin katılımıyla yapılması sorunun çözümündeki en önemli unsur.

Engelli hakları alanında çalışan STÖ'ler, engelli sorunlarının çözümünde gerekli rolü oynayabiliyorlar mı? Karar alma süreçlerine katılabiliyorlar mı?

Karar alma süreçlerine yeterli bir katılım olduğunu söylemek mümkün değil. Devlette bu yönde bir gelenek son yıllarda yeni yeni oluşmaya başlıyor. Özellikle Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Yaşlı ve Özürlü Hizmetleri Müdürlüğü bu konuda önemli adımlar atıyor. STÖ'leri, hazırlanan yasa, yönetmelik ve uygulamalar konusundaki gelişmelerle ilgili öncesinde bilgilendiriyor, görüş talep ediyor. Keza TBMM Anayasa Uzlaşma Komisyonu da yeni anayasa taslağı için STÖ'lerden görüş talep etti. Ama diğer taraftan STÖ'ler de buna yeterince hazırlıklı değil. Sahada engellilik konusunda faaliyet gösteren 1200 civarındaki STÖ'nün büyük bir bölümü hak temelli çalışma modelinden ziyade, yardım temelli bir çalışma anlayışı içersindeler. Bu yüzden de karar alma süreçlerine katılım konusunda ve daha da önemlisi savunuculuk çalışmaları konusunda gerek donanım ve kapasite, gerekse de anlayış olarak bir kapasite sorunu söz konusu.

STGM

Yönetim Kurulu

Yönetim Kurulu Başkanı: Levent Korkut

Başkan Yardımcısı: Murat Köylü

Genel Sekreter: Hakan Ataman

Sayman: Umut Güner

Üyeler: Ayhan Bilgen, Betül Dinçer, Şeyhmus Diken

Sivil Toplum Geliştirme Merkezi Derneği adına sahibi: Levent Korkut
Sorumlu Yazışları Müdürleri: Özgür Mehmet Küçük, Ergün Kayabaş
Grafik Tasarım: Gülru Höyük
Karikatürler: Sarkis Paçacı

ISSN 1306-5297

Sivil Toplum Geliştirme Merkezi

Tunus Caddesi 85/8,

06680 Kavaklıdere, Ankara

Tel: (312) 442 42 62 (pbx)

Faks: (312) 442 57 55

E-posta: bilgi@stgm.org.tr

Web: www.stgm.org.tr

STGM Diyarbakır Yerel Destek Merkezi

Fabrika Cad. Sümerpark Kampüsü

Kent Gönüllüleri Binası Kat: 1 Diyarbakır

Tel: (412) 226 60 77 Faks: (412) 226 30 65

E-posta: diyarbakir@stgm.org.tr

Web: http://diyarbakir.stgm.org.tr

STGM Adana Yerel Destek Merkezi

Kurtuluş Mah. Ziyapaşa Bul. Kızılay Kan Merkezi

Sok. (64010 Sok.) Dr. Muzaffer Ersalan Apt.

No: 14 K: 1 D: 1 Seyhan, Adana

Tel: (322) 453 04 50 - 51 Faks: (322) 453 04 02

E-posta: adana@stgm.org.tr

Web: http://adana.stgm.org.tr

STGM Eskişehir Yerel Destek Merkezi

Delikitaş Mah. Gürman Sokak

No: 16, 26090 Eskişehir

Tel: (222) 220 40 36 Faks: (222) 220 40 76

E-posta: eskisehir@stgm.org.tr

Web: http://eskisehir.stgm.org.tr

STGM Denizli Yerel Destek Merkezi

Çamlaraltı Mah. Ulus Cad. Yürekten Apt.

Kat:4 125/4 Çamlık - Denizli

Tel: (258) 211 78 46

Faks: (258) 211 78 47

E-posta: denizli@stgm.org.tr

Web: http://denizli.stgm.org.tr

STGM İzmir Yerel Destek Merkezi

1375 Sokak 24/8 35220 Alsancak / İzmir

Tel: (232) 463 69 62

Faks: (232) 463 69 63

E-posta: izmir@stgm.org.tr

Web: http://izmir.stgm.org.tr